

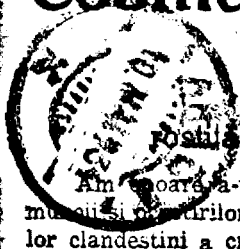
MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Öthon, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége és a Timisoarai
Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete
hivatalos lapja. Egyesülve a timisoarai
„Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-
gal.

„Tiszteld a tisztos
ipart!”

Interpelarea dlui deputat Dr. A. Cosma junior pentru combaterea munci clandestine



in seeința din 26 Aprilie 1934 a Adunării Deputații

Am poartat a-i comunica dlui ministru al
muncii și muncii sociale că numărul meseriași-
lor clandestini a crescut în ultima vreme în mă-
sură așa de mare, mai ales în Ardeal și în Banat,
încât se impune luarea unor măsuri urgente și
energice pentru combaterea lor.

Răspândirea și înmulțirea cârpacilor atinge
deopotrivă și interesele Statului și interesele mi-
cilor industrii, cari formează pătura de rea-
zim a vieții noastre cetățenești la orașe.

Meseriași clandestini lucrează în secret și
scapă de sub controlul public. Ei se sustrag dela
pozitele și nici taxele mari pe cari sunt obligați
pozitele și nici taxele mari pe cari sunt obligați
să le suporte micii meseriași înregistrați. Si ast-
fel ei sunt în stare să vândă munca sau produsele
lor cu un preț mult mai redus, făcându-le micilor
industrii brevetați o concurență primejdioasă.

Este deci dator Statului ca să intervină și
să ocrotască munca meseriașilor înregistrați cari

în orașele noastre constituie pleiada cea mai
conștientă și importantă de buni contribuabili.

Dispozițiunile existente sunt insuficiente ca
să stărpescă din viața noastră economică acest
pericol pe care îl prezintă înmulțirea meseriașilor
clandestini. De aceea este o nevoie acută ca să se
aplice cu toată rigoarea lor măsurilor de sanc-
ționarea lor, și să se aducă dispozițiuni mai se-
vere pentru combaterea lor.

La acesta interpelare s'au asociat și deputați
din Bucovina Dl. Ministru Dr. Costinescu răs-
punzând a mulțumit Dluideputat Dr. Aurel Cosma
junior pentru că a ridicat aceasta chestiune de o
importantă atât de mare pentru interesele miciei
industrii și a promis că va lua cele mai energice
măsuri pentru îndreptarea relelor.

După cât suntem informat Dl. Ministru al
Muncii și Ocr. Sociale a sît dat instrucțiuni auto-
rităților pentru urmărirea și pedepsirea industria-
șilor clandestini.

văbăa mai multă dintr-un fel de șine și mozgal-
masă, care a bănsăg iparâna magasendü-
sêgêtt fogják hirdetni. Az elôképeket igen jó zene
kíséri és azok mûvészi nivójáról Szohátky László
ismert iparmûvész gondoskodik. A táncokat is-
mert mûvésznôk és mûvészek mutatják be, kö-
zöttük Janura Edith fog fellépni nagyszerû krea-
cióival.

Az ipari revü május 11-én 17 órakor, május
13-án 11 és 20 órakor, továbbá május 17-én 16
órákor veszi kezdetét a Városi Színházban.

Május hó 15-én este a Hazamir dalegylet
ismétli meg óriási sikerû belgrádi programját, né-
hány új és kiváló számmal bôvitve amugy is gaz-
dag mûsorát.

Az Ipari Revü eddig jelentkezett résztvevôi:
Dura-mûvek, Galvani Rt., Filt cipôgyár, Herz
Herman és Fiai Rt., Romani S. A. Indanthren),
Sörgyár Rt., Gea Krayar Rt., Kandia Rt., Ari-
adne harisnyagyár, Heda, Helios mûvirágyár,
Elsô Bánsági Keztyûgyár, Oesterreicher kenyér-
gyár, Petrolux, Metalfix, Koch Népáruház, Weisz
és Társa, Meta szônyeggyár, Morvay Jenô divat-
ház, Löffler Jakab és Fiai Rt., Frota keretgyár
Rt., Kecskeméti Sándor, Hermann mérleggyár,
Pap Gábor nyakkendôgyár, Chic szalon, Reichen-
bach Béla mézeskalács- és gyertyagyár, Schuster
Ferenc asztalos.

A sportprogram

keretében Lugoj, Resita, Arad és Timisoara bir-
kozói május 16-án és 17-én diszes kivitelû kupá-
ért fognak versenyeket lebonyolítani. A bánsági
birkozó-kupáért a birkozók három éven keresztül
fognak küzdeni.

A különbözô kedvezmények és látványossá-
gok által Timisoarát nagy tömegekben fogják fel-
keresni az ország minden részébôl érkező vendé-
gek, akiknek elszállásolására minden intézkedés
megtörténik.

A Bánsági Hét hivatalosan május 11-én dél-
elôtt 10 órákor a kereskedelmi és iparkamara
disztermében tartandó

diszközgyûléssel

nyílik meg, ameiyen Teodorescu kereskedelmi és
iparügyi miniszter vagy a kormány más tagja
fog elnökölni.

Félsáru vasuti és villamosjegy.

Az elômunkálatok során már sikerült bizto-
sítani minden látogató részére a Timisoara válo
oda és visszautazás 50 százalékos vasuti kedvez-
ményét, ezenkívül azonban számos más kedvez-
ményben is részesülnek a vendégek. A Bánsági
Hét (május hó 10—17) alkalmával Timisoara
érkezők a szállodákban árkedvezményt kapnak.
A rendezés tartamára a városi villamosvasut is
kedvezményes tarifát léptet életbe és így a villa-
mosokon mindenki, tehát Timisoara lakói is, öt-
ven százalékos kedvezménnyel utaznak. Csökken-
teni fogják tarifájukat a taxisoförök is.

ALLANDÓ IPARI MINTAVASAR
KESZUL BUCURESTIBEN.

A külkereskedelem megszorításával kapco-
latban szüksége merült fel annak, hogy a hazai
ipar termelése minél szélesebb körben ismertté
vájjon. Evégbôl Teodorescu iparügyi miniszter
azt vette tervbe, hogy Bucurestiben a Parcul Ca-
rolban allandó mintavásárt szervez. Ennek költ-
ségei 14 millió lejbe kerülnének. Hét milliót az
iparügyi miniszter vállalt magára, a másik felét
az érdekképviseltek adták össze. Az UGIR köte-
lékében levô gyáripártól az iparügyi miniszter két
millió lej szereténe bessednt. A Gyáriparosok Or-
szágos Szövetsége elhatározta, hogy a két millió
lej összegyûjtését megindítja.

BOMBASIKERE LESZ A BÁNSÁGI HÉTNEK

A Bánság fővárosa ismét megmutatja, hogy méllán kö-
vetkezik mindjárt az ország fővárosa után. — Miért
különöz üzlet is és nemcsak pompás szórakozás a látó-
gatók számára a Bánsági Hét?

A BANSAGI HET RESZLETES PROGRAMJA

Május 10—17. napjai között a látványossá-
gok egész sorozata fog kibontakozni az ország
minden részébôl Timisoara-ra érkező vendégek
elôtt, akiknek a Bánsági Hét nemcsak szórako-
gást, hanem egyben kitûnô üzleti lehetôségeket is
jelent. A látványosságok egyik legszebbike

a kirakatverseny

lesz, amelyre eddig több mint száztiz cég jelent-
kezett. A kirakatvilágítási verseny résztvevôi

a villanyáramot a Bánsági Hét tartamára
kilenc lej helyett két lejért kapják.

A versenydíjak máris biztosítva vannak, mert a
legszebben és legizlésebben kivilágított kiraka-
tok részére a kereskedelmi és iparkamara, a vá-
rosi villamosmûvek, a Dura-mûvek, a Framex,
Phöbus és Tungsram ajánlottak fel összesen husz
értékes díjat.

A Bánsági Hét sikerének biztosítása érdeké-

ben az egész országban nagyszabásu propaganda
folyik. A város jelentôsebb cégeinek rôpcéduláit

repülôgépek szórják le

az ország nagyobb városaiban. Az egyik repülô-
gép a fővárosban, azután Pitesti, Slatina, Craio-
va, Turnuseverin, Orsova, Caransebes, Lugoj és
Timisoara felett fog rôpcédulákat dobni, míg a
másik repülôgép a Cluj és Timisoara légivonal
utjába esô városok felett fog a Bánsági Hétnek
propagandát csinálni.

A Bánsági Hétben a légügyi államtitkárság
és az ARPA légi társaság rendezésében

légi mutatványok

is szórakoztatják majd a vendégeket. Május 11-én
Timisoara-ra érkezik egy hatüléses Fahrman-
gép és egy ötüléses Junker-repülôgép, ezenkívül
három sport és három katonai repülôgép. A két
személyszállító gép a Bánsági Hétben a vendégek-
kel fog repüléseket végezni.

Ipari revü a Bánsági Hétben

Timisoarân hatalmas póznák emelkednek, a
melyekre a Bánsági Hét ragyogó fényt árasztó
vilámpái kerülnek, a középületeken és köztereken
is alkalommal egészen különleges, fővárosi vilá-

gítási effektusok fogják kápráztatni a nagykö-
zönséget. A Bánsági Hét egyik legérdekesebb
kedvezménye mindenesetre az „Ipari Revü” lesz,
a színházban tartandó élôképsorozat és tánc, to-

Mit tartalmaz az új váltó-törvény?

Az egységes váltótörvényt a vonatkozó nemzetközi egyezmények figyelembe vételével készítették. — Meggyorsították a végrehajtást, szigorították a váltó-kötelezetek elleni eljárásokat.

Junius elsején lép életbe az új törvény

A Hivatalos Lap május elsején dátummal megjelent 100-ik száma közölte a váltóról szóló új törvényt a 2663—89-ik oldalon. Az új törvény június elsején lép érvénybe. Főbb vonásokban a következő intézkedéseket tartalmazza:

A váltó alakja és kibocsátása.

A váltó a következő kellékeket foglalja magában: 1. A váltó elnevezése; 2. Feltétlen rendelkezés valamely meghatározott összeg kifizetésére; 3. Annak neve, aki fizetni köteles (intézményezett); 4. A lejárat napja; 5. A kifizetés helye; 6. Annak neve, akinek, vagy akinek rendeltére történik a kifizetés 7. A kibocsátás kelte és helye; 8. A váltó kibocsátójának aláírása.

Az a váltócímlet, amelyen a fenti adatok egyike hiányzik, nem rendelkezik a váltó erejével, kivéve a külön megjelölt eseteket.

A váltó magának a kibocsátónak rendeltére is szólhat. A váltó magára a kibocsátóra is szólhat, továbbá harmadik személyre is intézményezhető.

A váltó harmadik személy lakhelyén is kifizethető. Ha a váltóban nem írják elő, hogy a fizetés harmadik személy lakhelyén eszközölendő, feltételezendő, hogy a fizetés a harmadik személy által eszközölendő.

Valamely bemutatóra szóló váltó esetén kibocsátó megjelölheti, hogy az összeg kamatozó. Bármilyen másik váltón ez a megjegyzés meg nem történik tekintendő. A kamatot a váltón fel kell tüntetni, ellenkező esetben a megjegyzés semmis. A kamat a váltó keltétől fizetendő.

Ha a fizetendő összeget a váltón számokkal és betűkkel megjelölik és a kettő különböző, úgy az írott összeg fizetendő. Ha a fizetendő összeget többször tüntetik fel, úgy számokkal, mint betűkkel, úgy eltérés esetén a legkisebb összeg fizetendő.

Ha a váltót oly személy írja alá, aki váltó kötelezettséget nem vállalhat, a többi aláíró kötelezettsége érvényben marad. Minden váltó aláírásnak úgy a vezetéke, mint a keresztnév, vagy a teljes céget magában kell foglalnia. Az aláírás érvényes akkor is, ha a keresztnév rövidítve írják. A váltó elfogadásáért, kifizetéséért a kibocsátó felelős. Az elfogadás felelőssége alól mentesítheti ugyan magát, azonban a kifizetés alól nem.

Az új törvény előírása a giróval kapcsolatban.

A váltó, ha az kifejezetten nem rendeltetre szól, giró útján átruházható. Ha a kibocsátó a váltóba „nu la ordin” (nem rendeltetre) kifejezést vagy hasonló kifejezést tüntet fel, úgy a váltó csak közönséges átruházás hatályával és alakjában cserélhető, tekintet nélkül, hogy elfogadta vagy nem, továbbá a kibocsátó vagy más váltókötelezett javára is. A giró csak feltétlen lehet. A részleges giró semmis. A bemutatóra szóló giró egyenlő a garanciagiróval.

A giró a váltóra vagy ennek hosszabbítására (allonge) irandó és a giráns által aláírandó. A giró a váltóból eredő összes jogokat átruházza.

Mi az a garancia-giró?

Ha a giró garanciagiró, (girul in alb), úgy a tulajdonos azt kiegészítheti saját vagy más személy nevével vagy ismét garanciagirót adhat.

A giráns, ha másképp nem rendelkeztek, úgy felelős az elfogadásért és kifizetésért. Újabb girót betölthet, ebben az esetben nem felelős azokkal a személyekkel szemben, akik részére váltót később girálták.

A váltótulajdonos csak akkor tekinthető

váltó jogos birtokosának, ha megszakítatlan giró által igazolja jogát, még akkor is, ha az utolsó giró garancia-giró.

Ha a váltó tulajdonost cserél.

Ha valamely személy bármilyen körülmény folytán a váltó tulajdonjogát elvesztette, az új tulajdonos, aki igazolja jogát a fenti módon nem köteles átadni a váltót, kivéve, ha azt rosszhiszeműleg szerezte meg, vagy súlyos hibát követett le a váltó megszerzésénél. Azok a személyek, akik ellen váltóper indult, a váltótulajdonos ellen nem hozhatják fel kifogásul személyi kapcsolatait a kibocsátóval vagy előző váltótulajdonosokkal, kivéve, ha a váltótulajdonos, aki a váltót megszerzte, szándékosan, az adós kárára dolgozott.

Inkasszó-giró.

Ha a giró azt a megjelölést foglalja magában, hogy: az érték fedezésére, inkasszóra szolgál, vagy más hasonló megjelölést használ, amely egyszerű megbízást tartalmaz, a váltótulajdonos gyakorolhatja a váltóból eredő összes jogait, azonban csak megbízás címén girálhat.

Ha a giró gaje jeleget foglal magában, úgy a váltótulajdonosnak ugyanaz a joga van, mint fentebb.

A kelet nélkül adott giró az ellenkező bizonyításig úgy tekintendő, hogy azt az óvás eszközöléséhez szükséges határidőn belül adták meg.

Ha lejár a váltó...

A váltó bemutatóra, a bemutatástól számított bizonyos időre, a kibocsátástól számított bizonyos időre és meghatározott napra intézményezhető. A más lejárattal megjelölt váltók vagy pedig a folytatlagos lejáratu váltók semmiek.

A bemutatóra szóló váltó a bemutatáskor fizetendő.

Ezt a váltót a kifizetésre a keletől számított egy éven belül kell bemutatni. A kibocsátó ezt a határidőt meghosszabbíthatja vagy csökkentheti, a giránsok az így megállapított határidőket pedig csökkenthetik.

Ha a váltó lejárátát a kibocsátástól számított bizonyos időre (például több hónapra) állapítják meg és a lejárati hónapban a megfelelő nap nincsen meg, úgy a hónap utolsó napja tekintendő lejártnak.

Ha a lejáratot a hónap kezdetére vagy végére tűzik ki, úgy a lejárát a hónap 1-én, 15-én vagy utolsó napján van. Nyolc napi lejárát, vagy tizenöt napi lejárát nem egy vagy két hétnek számítandó, hanem nyolc nap vagy tizenöt effektív napnak. A félhónap alatt tizenöt nap értendő.

Adóss fizess...

A váltótulajdonos a váltót a lejárát napján vagy az azt követő két munkanapon mutathatja be kifizetésre. A váltó kifizetésre a váltóban megjelölt helyen és címen mutatható be. Ha cím hiányzik, úgy a váltót kifizetésre az intézményezett vagy a váltóban megjelölt személy lakhelyén kell bemutatni, vagy pedig a közbenjárás által megjelölt elfogadó lakhelyén. A váltótulajdonos részleges fizetést nem utasíthat vissza. Részleges fizetés esetén az intézményezett kérheti a fizetés megjelölését a váltón és a fizetésről szóló nyugtát.

A váltótulajdonos nem köteles a lejárát előtt elfogadni a fizetést.

Az intézményezett kérheti a második bemutatást is az első bemutatást követő napon.

Az elfogadás a váltón feltüntetendő, az elfogadva szó megjelölésével. Ezt a megjelölést az intézményezettnek kell aláírnia. Ha az intézményezett csak egyszerűen aláírja a váltó előlapján a nevét, úgy a váltó elfogadottnak tekintendő.

Ha a kibocsátó a váltóban bizonyos fizetési helyet tüntet fel, amely nem az intézményezett lakhelye anélkül, hogy a harmadik személyt megjelölje, ahol a fizetés eszközölendő, a fizetés helyét az intézményezett az elfogadáskor megjelölheti.

Ha a váltót az intézményezett elfogadja, úgy ezzel kötelezi magát a váltó kifizetésére az esedékességkor.

Nemfizetés esetén a váltó tulajdonosa, még akkor is, ha az a kibocsátó, váltóper indíthat közvetlenül. Az intézményezett, aki a váltót elfogadta, kötelezett marad akkor is, ha a kibocsátó csődjéről nem volt tudomása.

Ha a váltóra irt elfogadást az intézményezett még a váltó visszaküldése előtt törli, úgy az elfogadás visszautasítottként tekintendő. A törlés az ellenkezőnek bizonyításig úgy tekintendő, mint amelyet a címlet visszaküldése előtt eszközöltek. Ennek ellenére, ha az intézményezett írásban a váltótulajdonos, vagy más aláíró tudomására hozta, hogy a váltót elfogadja, úgy kötelezettsége érvényben van.

A kezes és a kezesség.

A váltó kifizetése az egész összeg vagy annak egyrészeig kezességgel garantálható. Ez a garancia harmadik személy vagy váltó aláírója által is adható. A kezesség a váltón vagy annak meghosszabbításán (allonge) is megadható.

A kezességet kifejezetten rá kell vezetni a váltóra. Az, aki váltókezességet vállal, ugyanolyan módon felel, mint akiért kezességet vállalt.

Ha a kezes kifizeti a váltót, úgy az a váltóból származható jogokat érvényesítheti azzal szemben, akiért garantált és azokkal szemben is, akik a váltó alapján kötelezettek.

Az intézményezett, aki a lejárát előtt fizet, a saját veszélyére teszi.

El nem fogadás, vagy nem fizetés esetén — visszkérés.

A váltólejárát közvetlen vagy visszkérés: Közvetlen eljárás az elfogadó és a kezesek ellen, visszkérés valamelyen más váltókötelezett ellen indítható.

A váltótulajdonos a visszkereseti jogait a giránsokkal, a kibocsátóval és a többi váltókötelezettekkel szemben érvényesítheti a lejáratkor, ha a fizetés nem történt meg, vagy a lejárát előtt is.

Az elfogadás vagy fizetés visszautasítását hiteles okiratokkal kell megállapítani.

A váltótulajdonos köteles giránsát vagy kibocsátót a bemutatástól vagy óvatolástól számított négy munkanapon belül értesíteni az elfogadás vagy fizetés visszautasításával.

A kibocsátó, az elfogadó, a giráns és váltókezes egyetemlegesen felelősek a váltótulajdonossal szemben.

A váltótulajdonos visszkereseti úton követelheti az el nem fogadott vagy ki nem fizetett váltóban megjelölt összeget a kamatokkal együtt, ha külön megjelölték a kamatokat, a törvényes kamatokat a lejárattól számítva, az óvatolás és más költségeket.

Az, aki visszkérés útján fizeti ki a váltót, giránsaitól követelheti a teljes kifizetett összeget, a törvényes kamatot attól a naptól kezdődően, a mikor az összeget kifizette és a költségeket.

Ha a váltó bemutatását vagy az óvatolást vis-major vagy törvényes akadályoztatás megakadályozza, ezek a határidők meghosszabbíthatnak.

Az óvatolást az ó-királyságban a portarellek, a csatolt területeken, ahol közjegyzők működnek, a közjegyzők eszközlik, ha erre joguk van. Az óvatolásnak magában kell foglalnia az óvatolás évét, hónapját és napját, annak nevét és keresztnévét, aki az óvatolást kérte, azoknak nevét és vezetéknévét, akik ellen az óvatolás történik.

Átmeneti intézkedések.

A váltó- és intézvénnytörvény átmeneti intézkedései kimondják, hogy a régi váltókra vonatkozólag, amelyeket régebbi törvények hatálya alatt állítottak ki, a régi törvények intézkedései érvényesek. Az új törvény intézkedései, az elfogadást, fizetést, perlést és visszkerezést illetőleg, kivéve a váltóból származó végrehajtást, a váltójog megővését és megszűnését, valamint a vismajorra vonatkozó eseteket, az új törvény rendelkezései irányadók, tekintet nélkül arra, hogy azt a váltót a törvény életbeléptetése előtt vagy után bocsátották ki.

Ugyancsak átmeneti intézkedés rendelkezik a konverziós váltók ügyében és kimondja, hogy az 1934. április 7-i törvény 76. cikkétől eltérőleg az elváltások és jogvesztések ideje, amelyek az

előírt határidőn belül meg nem indított eljárásból származnak, a konverziós törvény 76. cikkében megjelölt váltókra vonatkozólag, a konverziós törvény alkalmazásának teljes idejére felfüggesztetnek. Ennélfogva a hitelező váltóper indíthat ezekre a váltókra vonatkozólag ezen idő alatt, anélkül, hogy valamely jogot vesztené az aláíró a váltóírások vagy váltókezesekkel szemben.

Ami a váltóvégrehajtást illeti, a váltótörvény intézkedései alkalmazandók az új törvény életbeléptetése előtt kibocsátott váltókra is, ha a lejárata 1934. november 1. után van.

Az új váltótörvény 1934. június 1-én lép életbe és ugyanakkor veszti hatályukat a vonatkozó régebbi rendelkezések. Ugyancsak június 1-én lép életbe az új csekk-törvény is. Az új csekk-törvény ismertetésére még visszatérünk.

Büntetések.

Az előző adótörvényben meghatározottakhoz képest lényeges változáson mentek át a kirovandó büntetések.

Azok, akik nem a valóságnak megfelelő számolat állítanak ki, az elvont adó ötszörösével büntetettnek; ugyanannyi azok büntetése is, akik az adó fizetése alól bármilyen módon kivonják magukat.

Akik kétféle könyvet vezetnek, hogy az államot megkárosítsák, az egész évi forgalmi adóval büntetettnek és ez az összeg 100.000 lejnél kevesebb nem lehet. Ezért a büntetésért a vállalat igazgatósága és főkönyvelője is egyetemlegesen felelősek.

Olyan vállalatoknál, amelyeknek az előző évben nem volt forgalmi adójuk (új vállalatok), a jegyzőkönyvben meg kell említeni a vállalat alapítóit, hogy a büntetés összege megállapítható legyen.

Azok a vállalatok, amelyek nem vezetnek rendszeresen a registru specialt, vagy nem vezetnek be minden tételt legfeljebb 8 nappal az előírt idő után, vagy az ellenőrző közegeknek nem mutatják be az összes könyveiket, okmányait és leveleiket, a büntetés egynegyede az előző évi ipari adójuknak, ha a cég nem fizet ipari adót, a kereskedelmi adójának. Ha pedig egyáltalában nem volna adóalap, úgy ez a büntetés 5000—100.000 lejig terjedő pénzbírság. Ilyen esetekben a vállalat alapítókéje a kihágási jegyzőkönyvben feltüntetendő a bírság kirovatósága végett. Visszaesés esetén a bírság kétszerese rovandó ki.

Az új törvény büntetései lényegesen csökkent az előzőéhez képest, amelyben 250.000 lej volt a minimum és az előző évi forgalmi adó egynegyede helyett az adó kétszerese, tehát

a mai büntetés csupán egytizede az előbbinek.

A visszaesés csak abban az esetben állapíttatik meg, ha az előző kihágási jegyzőkönyv végleges, illetve jogerős, tehát vagy nem felebbezték meg, vagy a felebbezés és a felülvizsgálati kérelem visszautasított. Abban az esetben, hogy ha a miniszter a kihágást elkövetőt feloldja a büntetés alól, csupán az egyszeres adó befizetése kötelező. Ugy számítják, hogy a kihágási jegyzőkönyv nem jogerős és nem veszik visszaesésnek.

(Második közlemény.)

A forgalmi és fényüzési adóról szóló törvény végrehajtási utasításának a kisiparra vonatkozó szakaszai

Írta: REINHART GYULA

A forgalmi- és fényüzési adóról szóló törvény végrehajtási utasításának első részét Az Iparos múlt számában ismertettem. Alábbiakban a végrehajtási utasításnak az említett cikkben nem közölt része következik:

A házi kenyér, a parasztmalmok által sajtolt olaj és a pörkölt kávé adómentesek.

Erdély és Bánság községeiben szokásos, hogy a nép otthon készíti el magának a kenyeret és a sütőkemence hiányában csak sütés miatt viszi el a pékhez. Ez a kenyér, amit a lakosság saját használatára süt és nem eladásra, forgalmi adómentes.

Ugyancsak adómentes a parasztmalmok által napraforgó, vagy repcemagból sajtolt olaj.

A miniszter tudomásul adja, hogy a gyógyszerárakat olyan különleges saját készítményű gyógyszerek után, amelyeket az egészségügyi miniszter engedélyezett, forgalmi adó fizetésére kötelezi.

Eltörli a miniszter a pörkölt kávé utáni adót, mert a nyers kávé az elvámolás alkalmával egyszer már fizetett forgalmi adót.

A nyomdavállalatok és a forgalmi adó.

Az egyszerű nyomtatványok, könyvek, folyóiratok, napilapok adómentesek, viszont egyéb nyomdai munkák, mint lajstromok, számlák, előjegyzési könyvek, regiszterek, plakátok, reklámok, postal levelezőlapok, névjegyek, stb., amint a lajstromba fel vannak véve, 2,4 százalék, 5 százalék és 10 százalék forgalmi adó alá esnek.

Ha a vevő a papírt maga adja a nyomdai munkához, a nyomdász a munkadíjon kívül az áru egész értékének forgalmi adóját is inkasszálja. A registru specialba ez a rendelő által hozott papír is éppen úgy bevezetendő, mint a saját részére vásárolt. Ugyanigy bevezetendő a készáru a gyárból való kivétel esetében — hogy kétség ne merüljön fel. A fentiek közlendőek a megve összes nyomdáival.

Hogyan számítjuk ki a forgalmi adót?

A vámkülföldről jövő árukat az elvámolás alkalmával a középérték alapul vétele mellett forgalmi adóval sújtották.

A belföldi termelvények után az adó akkor esedékes, amikor a cikk a műhelyt, illetve gyárat elhagyja. Mindegy, hogy a gyár a vevőnek küldi, akinek eladta, vagy a saját eladási iradájának, illetve raktárainak. A kiszámítás olyan középár szerint történik, amilyenben az iroda az előbbi hónapban ezeket a cikkeket a vevőknek számlázta. A raktárnak, vagy irodának küldött áru szintén számlázandó, azonban ezekre a számlákra nem kell számlabélyeget tenni, mert a végrehajtási

utasítás szerint ezt a forgalmi adótörvény teszi kötelezővé, nem pedig az illeték és bélyegtörvény.

Az adó befizetése.

Mint eddig, úgy a jövőben is az adó az elmúlt hónapról a következő hónap 10-éig fizetendő be. A késedelemért az első hónapra 5 százalék, a második hónapra 10, a harmadik hónapra 15 százalék késedelmi kamat jár. Tudvalevő, hogy ez feleannyi, mint amennyit az előző törvény megszabott.

A késedelmes fizetés azonban nem kihágás és tilos emiatt kihágási jegyzőkönyvet felvenni.

Az adóhivatalok kötelesek részlettörlesztést is elfogadni, azonban az adófizető köteles a befizetési nyilatkozatban megjelölni, hogy mennyi az egész hónapra eső adóösszeg s mennyi marad még fenn belőle.

A kihágások megállapítása és a védelem, amit az adóalanyak ez ellen a törvény biztosít.

A kihágások jegyzőkönyvileg állapíttatnak meg. A jegyzőkönyvek felvételezése speciális megbízással bíró pénzügyi tisztviselők vagy kerületi alifőnökök és ellenőrök által történik. A jegyzőkönyv hiányossága miatt a bíróság nem mentheti fel a kihágás elkövetőjét, hanem köteles a jegyzőkönyvet maga kiegészíteni, illetve a hiányokat a kincstár a bíróság előtt pótolhatja.

Fontos alapelv, hogy csak olyan tények alapján lehet marasztaló ítéletet hozni, amelyek bármely módon igazolhatók, nem pedig feltevések, véleményezések vagy következtetések alapján.

A kihágási jegyzőkönyvek a miniszterhez terjesztendők fel jóváhagyás végett. Az így jóváhagyott jegyzőkönyvet mutatják meg a kihágást elkövetőnek. Ez a ténykedés elsőfoku végzésnek számít, aminek folytán mindennemű biztosítási végrehajtás elrendelhető.

Az értesítéstől számított husz nap alatt adható be felebbezés az illetékes törvényszékhez. A felebbezéshez az összes okmányok csatolandók eredetiben, vagy másolatban. A felebbezés s az okmányok másolata elküldendő az illetékes pénzügyigazgatósághoz.

A törvényszék a felek meg nem jelenése esetén is dönt és döntései nem felebbezhetők meg, csupán felülvizsgálati kérelemmel támadhatók meg 30 napon belül a királyi táblához. Amennyiben a tábla a törvényszék döntését feloldja, úgy az ügyben véglegesen ő dönt.

A felek feljogosíttatnak, hogy minden fórum elé a maguk felvilágosító iratait beterjesztthesek, az igazukat így megvédjék. A felek meg nem jelenése esetén a bíróság ezeket a dokumentumokat tartozik figyelembe venni.

Mivel a törvénynek visszaható ereje nincsen, a március 31-ig történt eladásoknál a régi törvény szakaszai az irányadók. Így bírálандók el az eddig az időpontig elkövetett kihágások is.

Általános elv, hogy az áruknak a gyárból való elküldése, illetve számlázása az irányadó arra nézve, hogy a régi, vagy az új törvény nyerjen alkalmazást.

A MUNKAADÓ KÖTELES ALKALMAZOT TAINAK A SZABADSÁGOT FELAJÁNLANI

A bucaresti semmitőszék a munkások fizetett szabadsága kérdésében a napokban érdekes döntést hozott. A bíróságoknál eddig véleményeltérés volt ebben a kérdésben, mivel egyes bíróságoknak az volt az álláspontjuk, hogyha a munkás nem kérte a fizetett szabadságot, arra többé igényt nem tarthat. Azzal a ténnyel, hogy a szabadságot nem kérte, lemondott jogairól és utólagosan kártalanítást nem kérhet. A semmitőszék most elvi jelentőségű döntést hozott ebben a kérdésben. Kimondotta, hogy a munkás nem köteles fizetett szabadságidejét kérni, hanem a munkaadó köteles ezt neki felajánlani. Ha ezt elmulasztaná, úgy a munkás bármikor, még a munkából történő kilépése után is jogosan igényt formálhat a teljes kártérítésre, ami a szabadságidőre eső fizetésének és összes illetményeinek kétszeresében állapítható meg. A semmitőszék azzal indokolja meg ezt a döntését, hogy a munkás a mai nehéz időkben nem meri kérni fizetett szabadságát mivel ez esetben a munkaadó elbocsátaná.



Jogesetek a kisipar köréből

A vállalkozó iparos köteles az elvállalt munkát szerződésileg kikötött feltételek szerint elvégezni. — A vállalkozó rendszerint csak a munka átadásáig viseli a veszélyt, kivéve, ha az általa használt anyag hibás volta miatt a munka hiányossága később ki nem derül. — A vállalkozónak az aladóval szemben kártérítési joga van, míg ez a szállító gyárral szemben követelheti kárát. Erdélyes jogi példa a fokozatos felelősség kérdésére.

Egy festő és mázoló iparos elvállalta egy erdélyi kastély összes festési és mázoló munkálatait. Ezt azután kellett elvégezni, midőn a kastély tatarozási munkáit az építőmester már elvégezte. Az építőmester a falak bevakolása után átadta az épületet a megrendelőnek és kijelentette, hogy a falak kiszáradtak, tehát a festési munkálatok is elvégezhetők. A festőiparos ezen az alapon a munkát elvégezte. A megállapodás szerint kívül és belül a kívánt sárga színre festette meg az épületet. A szobákat a kívánt minták szerint festette, míg a kastély nagy fogadótermét olajfestéssel. A megrendelő kastélytulajdonos ezt a munkát is átvette. Átvétel után két hét múlva az olajfesték a fogadóteremben felhőlyagzott és pár nappal az átvétel után a vakolattal együtt kezdett lehullani.

Az épület tulajdonosa úgy a tatarozó építőmestert, mint a festőiparost felhívta a munka megállapodás szerinti elvégzésére. Az építőmester azonban megtagadta a munka elvégzését. A festőiparos erre hivatkozással, hasonlóan tagadó választ adott.

A kastély tulajdonosa ekkor előzetes bírói szemlét kért a károk megállapítása végett. A bírói szemle megállapította, hogy a falak szárazon és festésre alkalmas állapotban adták át, amit az is igazol, hogy csak a fogadóteremben pattog le a festés, míg a többi épületrészekben teljesen kifogástalan. Eszterint csakis a fogadóterem festésénél levő anyagokban lehet a hiba. Itt aztán megállapították, hogy a firnisz, amit a festőiparos használt, nem eléggé kiért és ezért nem fogja jól az anyagot.

Ezen az alapon a festőmester a falakat újra festette. A bírói szemle eredményét azonban közzölte a kereskedővel és kérte kárát megtérítését. Hivatkozott a kereskedelmi törvény rendelkezésére. A kiküldött anyagot átvette, de annak hibája csak a felhasználásnál tűnt ki. Az átvétel után még hat hónap nem telt el, tehát a hibás anyagért a kereskedő felel.

A kereskedő ugyanezen az alapon a küldő gyárnak adta tudomására a festőmester által közzölt fenti tényeket.

A gyár azzal válaszolt, hogy a kereskedő több, mint hat hónapja kapta meg az első küldeményt. A kereskedő azzal, hogy a megrendelt firnisz hathavi egyenlő mennyiségben való leszállítását kérte. Az első küldeményt, igaz, hogy hat hónappal ezelőtt vette át, de a többi küldeményt fokozatosan szállította a gyár 5, 4, 3, 2, illetve 1 hónappal a bírósági tárgyalás előtt. Így neki is joga van kifogásolni. Ezen az alapon a firnisznek a raktárban való megvizsgálását kérte. A szakértők megállapították, hogy a firnisz nem érett és az nem alkalmas a festési anyagok kellő megkötésére.

A gyár leküldötte tisztviselőjét és az mindjárt megállapította, hogy a gyár raktárnoka tévedésből nem teljesen kész, érett firniszt küldött a kereskedőnek. Azt, hogy a firnisz mennyire érett, csakis a gyár szakértője tudhatta azonnal felismerni, aki a gyárban az anyagot kezeli.

A gyár látva, hogy a kifogás jogos, a küldött anyagot visszavette és a kereskedőt megfelelő íru küldésével kárpótolta.

Ennek az esetnek kapcsán a fokozatos felelősség kérdése tisztán mutatkozik és még a következő tanulságokat adja. A megrendelő, ha átvette a munkát, akkor csakis az általa ellen nem észlelt hibákért vonhatja felelősségre a vállalkozót.

Generalversammlung der Elektriker- fachgruppe des Timișoaraer Gewerbesyndikates

Der Jahresbericht schildert die schwere Lage der Elektriker.

Nach den Eröffnungsworten Alexander Olah wurde der Praesidialbericht verlesen, in welchem die Lage des Elektrikergewerbes geschildert wird. In vergangenen Jahre, heisst es im Bericht, musste man konstatieren, dass die reduzierte Arbeitsmöglichkeit sich unangenehm fühlbar machte. Im verflossenen Jahre hingegen war zwar kein Mangel an Arbeitsgelegenheiten mehr, dennoch sind die Mitglieder der Fachgruppe materiell gänzlich verarmt. Das einst blühende Gewerbe, kann sich nicht einmal das tägliche Brot mehr sichern. Die Ursachen dieser schweren Lage sind riesige Konkurrenz, einer überbietet den anderen so sehr, dass auch die beste Firma zugrundegehen muss. Im gleichen Masse schädigt die Schwarzarbeit das Fach. So lange diesbezüglich kein drakonisches Gesetz erbracht wird, ist keine Besserung zu erhoffen.

Es müsste nicht nur der, der illegale Arbeit übernimmt, sondern auch der, der eine solche Arbeit bestellt, bestraft werden.

Schliesslich ist für das Fach Ueberproduktion an Arbeitsträften schädlich. Oft sind es auch die Unternehmer, die hieran schuld sind, indem sie Tagelöhnern Gelegenheit bieten, sich in diesem Fache zu betätigen; dann ist auch das Gewerbesgesetz bereits überholt, so dass Gewerbetreibende, deren Gewerbeschein auf ein anderes Fach lautet — wie Schlosser, Wasserleitungsinstitute usw. — Elektrikerarbeiten versehen. Schwerwiegend für den Lebensstandard der Mitglieder ist auch der Umstand,

dass die öffentlichen Lasten auch heute dieselben sind, wie sie in Zeiten waren, als man gut verdienen konnte.

Schliesslich erwöhrt noch die Lage die obligatorische Mitgliedschaft des Meisters in der Krankenkasse. Der Gewerbetreibende hat Bücher und Register zu führen, gerade so wie es in grossen Fabriken üblich ist.

Strafen bedrohen den Gewerbetreibenden, die seine ganze Existenz zugrunde richten können. Ausserdem ist er verantwortlich, ob sein Arbeiter die Globalsteuer bezahlt, ob er seiner Militärpflicht Genüge leistete usw. Alles zusammen gefasst, ist die Lage schwer.

Im vergangenen Jahre machte man Versuche zur Preisnivellierung im Fache, nahm Stellung gegen die „Strohänner“, die für Schwarzarbeiter dem Scheine nach Arbeiten übernehmen und man hatte auch ausgesprochen, drei Jahre lang keine neuen Lehrlinge im Fache aufzunehmen.

Der Bericht wurde einstimmig zur Kenntnis genommen, so auch der Kassabericht des Dominik Weipert und der Revisorenbericht des Josef Wurmlinger. Auf die Dauer von einem Jahre wurden als Revisoren Josef Wurmlinger, Rudolf Reves und Rudolf Goldmann neugewählt. Man beschloss, einen Weiterbildungskurs für Meister zu veranstalten und sprach mit grosser Stimmenmehrheit aus, dass jeder Meister der Fachgruppe nur einen Lehrling halten kann.

Dem Praeses Alexander Olah und dem Vicepraeses Anton Benisch wurde für ihre Tätigkeit protokollischer Dank votiert.

Az építőmesterrel szemben az átvétel teljessége igazolva lett, miért is semminemű igénye nem lehetett. A falak ugyanis festésre alkalmas állapotban voltak átadva. A festőmester az átadás ellenére is felelős maradt a munkáért, mert az átadás után rejtett hibák derültek ki. A festőiparos csakis azon az alapon léphetett fel a kereskedővel szemben, mert igazolni tudta, hogy az anyagot az átvételtől számított hat hónapon belül még kifogásolhatta. A kereskedő pedig ugyanezen az alapon a gyárral szemben azért léphetett fel, mert az anyagot részletekben kapta és az anyag jó része, helyesebben nagyobb mennyisége nem régebben, mint hat hónapja került leszállításra. Végül pedig, hogy egy nagy gyár raktárnoka, ha véletlenül nem nézi meg, hogy a munkások melyik tartályból szállítják a firniszt, milyen perek tömegét zudithatja a vásárló kereskedőre és hogy ennek kapcsán hány alapos per keletkezhetik, anélkül, hogy az ügyben szereplő valamennyi félnek jóhiszeműsége és igazi korrekt eljárása kétségbevonható lenne.

A betegség vagy baleset esetén a folyamatban levő munkaszerződés 30 napi betegeskedés elteltével felfüggesztődik. — A munkaadó nem köteles, de jogosult ezen 30 napi idő elteltével a munkaszerződést megszüntetni. A szerződés megszüntetése azonban ez esetben csak a rendes felmondási idő betartásával lehetséges. Ezzel a jog nemcsak a munkaadót, hanem az alkalmazottat is megilleti.

Egyik ipari üzemben a munkás megbetegedett. A munkás — mint csoportvezető, ipari képességgel bírt és azok közé az alkalmazottak közé tartozott, akik havifizetést kapnak és a munkügyi törvény rendelkezései szerint a szolgálati idejük után 3 hónap felmondási joggal bírt. Az alkalmazott az üzemben megbetegedett és hosszabb ideig betegeskedett. A főnöke a 30 nap elteltével nem szüntette meg az alkalmaztatási jogviszonyt, hanem továbbra is fizette alkalmazottját és nem mondott fel neki. Két hónapi betegeskedés után aztán az alkalmazott felgyógyult és még lábadozása alatt kijelentette, hogy pár napon belül munkára jelentkezik, de egyszersmind felmondja a szolgálati jogviszonyt. A főnök erre megszüntette

a jogviszonyt és azonnali hatállyal elbocsátotta alkalmazottját. A bíróság kimondotta, hogy a törvény 88. szakasza szerint a tulajdonosnak joga van a munkás betegeskedése esetén 30 nap elteltével vagy felfüggeszteni, vagy a felmondási idő figyelembe vételével megszüntetni az alkalmaztatási viszonyt. Ha tehát se nem függesztette fel, sem pedig a 30 nap elteltével a törvényes időre fel nem mondott, hanem csak akkor szüntette meg azonnali hatállyal a szerződéses viszonyt, amikor az alkalmazottja bejelentette, hogy az üzem egészségére ártalmas volta miatt annak ellenére, hogy főnöke vele emberségesen járt el a felmondási idő betartásával, kénytelen megszüntetni a szerződést, heytelenül és törvényellenesen járt el.

A szerződések szabadságának elvából következő, hogy a szerződő felek a törvény korlátai között szabadon járhatnak el egymással szemben. Ha a főnök a felmondási idő betartásával betegeskedés esetén sem meg nem szüntette, sem pedig nem függesztette fel a jogviszonyt, ha tehát az alkalmaztatási viszony nem szűnt meg, akkor az alkalmazott, ha a törvényben biztosított jogával élve, betegeskedése címén felmondta szolgálatát, nem tett egyebet, mint törvényadta jogait gyakorolta. Ez esetben a munkaadó nem hivatkozhatik arra, hogy 30 nap elteltével megszüntethette volna a jogviszonyt, mert az a 30 nap, már régen eltelt. Nem hivatkozhatott egyrészt e tényre, mert ténylegesen e jogát nem gyakorolta, mert ez a törvény szerint joga a munkaadónak, de nem kötelessége, mert épen azt akarta a 88. szakasz kijelenteni, hogy a betegeskedés esetén a jogviszony megszüntethető, avagy felfüggeszthető a munkaadó által. Ezt azonban a 30 nap elteltével nem kötelességévé teszi a munkaadónak, hogy felfüggeszse a jogviszonyt, hanem jogává. Ha tehát az alkalmazott fizetését 30 nap elteltével folyósította, ezzel kifejezte, hogy ezen jogával nem kíván élni. Az, hogy az alkalmazott egy fennálló jogviszony alatt hivatkozik a betegeskedésre és a munkügyi törvény 88. szakaszára való hivatkozással felmondja szolgálatát, ezen az alapon rögtöni hatállyal való elbocsátásra jogalap nem volt.

Közl: Kele Sándor dr. ügyvéd Arad.

A megmaradó erdélyi és bánsági kereskedelmi- és iparkamarák területi beosztása

Az egyes kereskedelmi és iparkamarák területi beosztását a következőképpen állapították meg:

Arad: Arad- és Hunedoaramegyék. Szekció: Deva.

Brasov: Brasov-, Târnava Mare-, Făgăraş- és Treiscaun megyék.

Cluj: Cluj-, Năsăud-, Turda-, Someş-, Mara-mureş megyék. Szekció: Satu-mare.

Oradea: Bihar- és Sălaj megyék.

Sibiu: Sibiu-, Alba-, Târnava Mica- és Vâlcea megyék. Szekciók: Alba Iulia és Râmnic Vâlcea.

Tg.-Mures: Mures-, Ciuc- és Odorhei megyék.

Timisoara: Timis-, Torontal-, Caras- és Severin megyék. Szekció: Lugoj.

A BIZTOSÍTOTT MUNKÁS BETEGSÉGÉNEK ELSŐ HÉT NAPJA.

A munkásbiztosító törvény úgy rendelkezik, hogy a betegség első hetére a munkásnak teljes fizetés jár és ezt a fizetést a munkaadó kell folyóztatnia. Az országos központi pénztár legújabbban úgy értelmezi ezt, hogyha a gyógyulás után 30 napon belül a munkás ugyanazon betegségbe esik, nem tekinthető gyógyultnak és nem jár neki újból a hétnapi fizetés, hanem táppénzre van igénye a munkásbiztosító pénztártól. Ha azonban egyik betegségből való kigyógyulása után más betegségbe esik, ezt nem tekintik az első betegség folytatásának és újból joga nyílik az első hét napra eső fizetéséhez.

Convocare.

Sindicatul şi Asociaţia de Înfirmări a Maştrilor Barbieri din Arad ţine la

18 MAIU 1934 VINERI, ORELE 8 SEARA ADUNARE GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

in Caminul Industriaşilor din Arad la care cu onoare invită membrii.

Preşedinţia.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea prezidenţială.
2. Raport secretarial.
3. Raportul de casa.
4. Modificarea statutelor.
5. Propuneri.

In conformitate cu statutele, dacă adunarea generală nu va fi capabilă de a decide, adunarea generală ea va ţine cu 8 zile mai târziu, la 25 Maiu 1934, la aceeaşi oră, in acelaşi loc şi cu ordinea de zi identică când va decide fără considerare la numărul membrilor prezenţi.

Arad, la 8 Maiu 1934.

Sindicatul şi Asociaţia de Înfirmări a Maştrilor Barbieri din Arad

Birkenheuer Petru
preşedinte.

Eldöntötték végre félremagyarázhatatlanul, hogy mit lehet az adóbónokkal fizetni

Általánosan ismert, hogy az adóbónok kompenzációs lehetőségeit a pénzügyminisztérium kiterjesztette olyan módon, hogy bónókkal nemcsak adók, hanem különböző illetékek, büntetések is fizethetők, ezenkívül az adósságok törlesztésének határidejét egyes esetekben meghosszabbította. A rendelet fontosabb részei a következők:

Adóbónnal csakis azok az államadósságok törleszthetők, amelyek 1931 végéig a pénzügyi nyilvántartásokban szerepelnek. Kivétel ez alól az örökösödési illeték és az ezután járó bírság, amelynek lejárt 1931-en túl is lehet akkor, ha az örökség 1919 július elseje előtti.

Pénzügyi bírságok akkor is fizethetők adóbónnal, ha azok 1932. január elseje után keletkeztek. Pénzügyi bírság fejében a közelmúltban kivetett bírságot is lehet adóbónnal egyenlíteni.

A kompenzációs alól kivételt képeznek a következők:

a) Házbérek, bérleti összeg, bérletek jövedelme, teépített és be nem épített állami ingatlanok eladási ára.

b) Az állam által kisajátított területek, kibirtokok törlesztési összegei.

c) Az államtól és magánosoktól községek részére kisajátított legelők törlesztési összegei.

d) Tanítók háza által kibocsátott kölcsönök és a Cassa Autonoma de Mionopolnak a dohánnyjövődék feljavítása céljaira adott kölcsönök és más különböző ilyen természetű jövedelmek.

e) Kincstártól elsikkasztott összegek.

A most érkezett miniszteri rendelet végre világosságot derít arra, hogy az adóbónokkal miképpen lehet kompenzálni és melyek azok a bírságok, vagy adósságok, amelyek céljaira a bónok nem használhatók fel.

A timisoarai ipartestület megérdemli, hogy a város iparossága mögéje sorakozzék

Mit tartalmaz a közgyűlés elé terjesztett évi jelentés. — A közgyűlés lehangoló többségének bizalma ismét Olariu Péter elnök és a népszerű vezetőség mellett nyilvánult meg.

Vasárnap délelőtt tartotta a timisoarai ipartestület évi rendes közgyűlését Olariu Péter elnökletével. A közgyűlést Oprea János, az ipartestületi székhez szövetkező elnöke nyitotta meg meleg szavakkal. Az ipartestület évi munkásságáról szóló jelentést nagy figyelemmel hallgatta meg a közgyűlés. A jelentés kiemeli, hogy

hogy az elmúlt esztendőben 214 iparos mondotta le iparendéjét, ezzel szemben 270 új iparendéjét adott ki az ipartestület.

Néhány érdekes adat a további jelentésből: 449 új tanoncszerződést kötöttek, viszont 176 tanoncszerződést töröltek.

A munkakamarákra vonatkozólag azt sérelmezi a jelentés, hogy a kisiparosokat ide osztották be, dacára egyöntetű és egyhangú tiltakozásuknak.

Az ipartestület az év folyamán Veterány Viktor dr. ügyész által szerkesztett memorandummal

tiltakozott az új betegsegélyzőtörvény egyes rendelkezései ellen, az új egészségügyi törvény téves alkalmazása miatt pedig sikerrel járt közbe a munkaügyi miniszteriumnál.

Az ipartestület ügyészevel törvénytervezetet készített, melynek célja, hogy

az ipari törvények egységesítsenek és az összes iparosok ugynevezett közműves kamarákba összpontosítsanak.

Foglalkozott az ipartestület a munkanélküliség rendezésével, melyre vonatkozólag szintén készült egy törvénytervezet az ipartestület részéről.

A javaslat azt célozza, hogy a munkanélküli alaphoz minden kereső társadalmi réteg járuljon hozzá.

Nem tartja a jelentés kielégítőnek a kontárok ellen vezetett harc eredményét. E tekintetben igen nagy segítőrást remélt a munkakamarákban, de ez a remény eddig nem vált be. Hatalóan és eredményesen járt közbe az ipartestület az adó kivételéknél, valamint az adóhátralékok behajtásának könnyítésénél, továbbá számos más, az iparosságot érdeklő ügyben.

Az ipartestület munkásságáról szóló évi jelentés bár csak röviden és kivonatossan vázolja, hogy az ipartestületi tagok érdekeinek megvédésére milyen sokféle és sokirányú munkát fejtett ki: élénk bizonyossága annak, hogy

az ipartestület fentartása az össziparosságnak létező, amire különben az évi jelentés is rámutat.

A jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. Ezután a múlt évi zárszámadások 16-

vághatása és a felmentvény megadása következtetett. A mintegy nyolc tagból álló és agresszíven fellépő ellenzék részéről elsősorban Ilincsa Péter borbélymester szólalt fel, ki kijelentette, hogy nem fogadja el a zárszámadásokat, a felmentvényt nem adja meg.

követeli, hogy a székhatat írják át az össziparosság nevére

Olariu Péter elnök, Oprea János, továbbá Sebestyén Béla megmagyarázzák, hogy a székhatat akkor kerül az iparosság nevére, mikor a háson levő terhek ki lesznek fizetve.

Az iparosságon mulik, hogy ez mihamarább megtörténjen

Ezt az átirást egyébként közgyűlési határozat is biztosítja.

A nagy többség viharosan helyesel a szónokoknak, de az ellenzék részéről új felszólalás következik: Christea György szabómester, aki egy fővárosi lap cikkére hivatkozik, melyben azt olvasta, hogy az ipartestület ügyésze százezer lejt számított fel egy fővárosi utcét.

Élénk ellentmondások szakítják félbe beszédét, Veterány dr. ügyész hazugságnak bélyegzi az állítást. Olariu elnök kijelenti, hogy a rágalmak, melyeket a vezetőség ellen hangoztatnak, illetékes helyen kerülnek eldöntésre és

nem szabad elébe vágni a hatósági döntésnek, mely elé tiszta lelkiismerettel néz a vezetőség.

Az elégedetlen csoport azonban továbbra is zajong, de

a szavazásnál elenyésző kisebbségben maradnak és a felmentvényt a vezetőségnek a közgyűlés viharos taps között megszavazza.

Következett egy ellenőrnél, 17 tagnak és 3 póttagnak az ipartestület előjáróságába való választása. Az ellenzék csak zajong, de a szavazásnál nem áll fel, ezért az elnök egyhanguan megválasztottak nyilvánítja a következőket:

Ellenőr: Gogoasa Vasile. Választmányi tagok: Bachant József, Csendes Lipót, Delbi Fülöp, Dorn István, Erhardt Péter, Ehling Ferenc, Hollinger Miklós, Novotny Károly, Popovics Péter, Oprea Vasile, Schwab Jakab, Székely Béla, Sobotelean Nicolae, Reichardt Gyula, Sebestyén Béla, Wekerle József. Póttagok: Podraczy Ferenc, Radovan György, Szász József. Lemondott a választmányi tagságáról Balasiu Joan.

Mint hogy a közgyűlés elé szabályszerűen új indítványt nem terjesztett be senki, az elnök a közgyűlést berekesztette.

Belga kristály **TÜKRÖK**
Modern **ÜVEGEK**
maff **CSISZOLT ÜVEGEK**
legjobb minőségben és legolcsóbb árban
PINTER & CO. cégnél
Arad, Str. Ioan Calv n 39

A KONYAK

- Nagysága kérem, megittam a konyakját.
- Megörült? Miért itta meg?
- Hogy erőt merítsek.
- Mihez?
- Hogy megmondhassam: a kedves, férje megszokott a bonnal.

Wandlung der Frisur

Von der Riviera kommt die Modenachricht: „Zoppfrisur, Lockendiadem“. Aus Paris, London, Rom und Newyork erfährt man: „Locken, Zopfkronen schmücken die abendlichen Friseurinnen. „Die Ausgestaltung der Coiffüre ist heute viel wichtiger als die Farbe der Haare, die seit Jahren — einmal für Platinhell, dann für Rostrot plädiierend — die Frauenwelt in Atem hielt. Die Dame will schön, reizvoll, weiblich, elegant aussehen. Besonders zum abendlichen Kleid findet die sportliche Art der Knabenfrisur, die schmuklos schlicht gekämmten Haare stillos. Um so lieber also bekannnt sie sich zu der Möglichkeit, Locken, Zöpfe und Schmuck aller Art für ihre Frisur zu verwenden.

Gibt es denn überhaupt eine Epoche, die Frauenschönheit zelebrierte und pflegte und sie nicht vor allem mit der Frisur zu unterstützen und zu betonen suchte? Gewiss nicht! Locken, Knoten, Wellen wechselten ab oder vereinigten sich, immer mit Schmuck aller Art, zu den charakteristischen Coiffüren der Jahrhunderte.

Vor mehreren Jahren schon brachte Wien Redutenfrisuren, weiss, silbern, golden, mit Zöpfen und Lockentiaara in Mode. Schwer nur setzte sich Wiens Modestrebung fort. Aber nun endlich ist die ganze kultivierte Welt bekehrt. Gelangweilt wenden sich die Frauen und auch die Männer von der monotonen Bubikopfuniformierung ab. Und begeistert stimmt man der Abendfrisur zu. Einheitlich ist die Weltmeinung: die neue Frisur schmückt die Frau und betont Luxus, Eleganz, gutes Aussehen, die Ziele, die für Mode und Weltwirtschaft massgebend sein müssen.

Es war nur bisher ein Problem, die Lockendiademe, die Zopftiaara sicher zu befestigen, denn im kurzen Haar, das die Frau sportlich und zweckmässig findet, halten Nadeln und Klammern nicht gut. Wien bringt ein Patent. Einen einfachen Verschluss, in wenige Sekunden zu handhaben, der es der Dame auch ermöglicht, ihre Frisur für den Abend nur aus der — Schachtel zu holen und „umzunehmen“. Für Reise und Hotel, für die moderne Frau, die ja meist in Eile ist, eine wundervolle Erfindung! So wurde Wien nicht nur zum Initiator der schmückenden, verschönernden Frisuren, sondern auch zum technischen Helfer für ihre Handhabung. Wien hat seine Mission als Modezentrum dadurch wieder einmal bestätigt.

Mit ganz besonderer Aufmerksamkeit verfolgen die Frauen die Mode der Frisur. Ist das Haar doch ein Teil der Frau selbst. Ein Stück ihres Ich. Nicht unabhängig und käuflich wie die anderen, von Abwechslung beeinflussten Modedinge. Haar und Gesicht müssen zum innigsten Ausdruck der Frauenschönheit werden, die sich stets verändert und doch immer wieder ihre Vorbilder in der Vergangenheit sucht. Mit der „Frisur in der Schachtel“ mit den Zopf- und Lockenkronen, den Diademen aus fixierten Löckchen, der Blumen-, Metall- und Kammtiaara, die das kurze Haar organisch garnieren darf, schafft die Frisur ihre neue Mode. Sie betont die Wandelbarkeit der Erscheinung, die den Frauen so sehr durch pikante Abwechslung vom Sporttyp des Tages zur „Grande Dame“ des Abends zu Erfolg verhilft.

Grete David.

A tavasz már vem hoz gondot,

ézel ruháimat

Hospodár-hoz küldöm
átfesteni, vegyileg tisztítani.

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

AZ AJANDEK.

- Nem tudom, mit vegyek a feleségem születésnapjára.
- Kérdezd meg tőle.
- Az drága!

Az újvonalu butorok legfontosabb dekoratív részét, a jó rajzu

bel- és külföldi furnirt

nagy választékban kaphatja

Dési furnirkereskedésben Arad, Str. Horia 1

Adunarea generală a „Uniunii generale a meseriaşilor“

Dum. dim., s'a ținut localul centralei Uniunii din șos. Stefan cel Mare 48, din capitală, adunarea generală a „Uniunii generale a meseriaşilor“.

Prezidează d. Niță Grigorescu asistat de d. Mihail Brezoianu, secretar.

A luat parte și numeroși reprezentanți a filialelor din țară.

Se citește darea de seamă a activității Uniunii pe anul 1933, care se aprobă.

Uniunea a creiat numeroase filiale în țară și s'a ocupat în de aproape de revendicările meseriaşilor.

Au luat cuvântul d-nii: N. Mărgărit (Iasi), Miron Petrescu și G. Nițescu (Prahova), E. Antonescu (Slatina), G. Albani (Teleorman), Grigore Grigorescu (Buzău), G. Moraru, G. Kaufman, G. Popescu, A. Sișu, T. Teodorescu, F. Peruzaro, Mandel Davide, Teodor Ionescu, V. Ciobanu, Niță Grigorescu, Nae Ionescu și alții din Capitală. S'a reales acas comisie de cenzori și arbitri

și s'a modificat statutele Uniunii, mărindu-se numărul consilierilor la 23, din care 6 sunt reprezentanți ai filialelor din țară.

Adunarea generală alege apoi cu unanimitate pe d. Teodor Ionescu, președinte al Uniunii și secretar general pe întreaga țară pe d. Gh. Moraru, rămânând ca pentru București să se aleagă președinte și secretar din sânul consiliului.

D. Teodor Ionescu mulțumind pentru alegerea sa, promite tot concursul ca până în prezent și aduce le cunoștință adunării că d. dr. Costinescu, ministrul muncii, în urma intervenției Uniunii și a volabatorilor tehnici ai ministerului, a extins prin modificarea legii Camerelor de Muncă, privilegiul lui de 5 la sută la licitațiile publice, asupra tuturor meseriaşilor cu cărți de capacitate de maestru și cari sunt înscrși în Camerele de muncă.

Deasemenea s'a dat prin noua modificare a legii o posibilitate de control asupra meseriaşilor clandestini.

Vésnöktség, bélyegzőgyár

STAMPA
Karczagi & Illin

Arad a főpostával szemben. Mindennemű modell és jező stancak speciális gyártása.

A kávésokat és vendéglősöket terhelik a szerzői jogdíjak

Ismeretes az a harc, amely a romániai zeneszerzők egyesülete és a kávésok, valamint vendéglősök között a szerzői jogdíjak fizetése körül támadt.

A romániai zeneszerzők egyesületének Timisoarán Nicorescu Eusebiu dr. ügyvéd a jogtanácsosa, aki legutóbb is három kávé, illetve vendéglős ellen intézett pert, mert az elmúlt évben megtagadták a szerzői jogdíjak megállapodás szerinti fizetését. A timisoarai járásbíróság mindhárom esetben megítélte a zeneszerzők egyesületének a szerzői jogdíjakat és egyben kimondotta, hogy

a jogdíjakat nem a zenészeknek, hanem a helyiség tulajdonosának, a patronnak kell megfizetni.

A járásbíróság ítéletének ez a része elvi jelentőséggel bír, mert megerősítette azt a felfogást, hogy a szerzői jogdíjakat a kávésoknak és vendéglősöknek kell fizetni.

BERICHT ÜBER DIE JIMBOLIAER AUSSSTELLUNG

Wir sind nunmehr in der Lage, auch die Schirmherren der zu Pfingsten dieses Jahres stattfindenden Jimbollaer Ausstellung bekanntzugeben. Es sind dies: Oberschirmherren: Komitatspräfekt Dr. Dimitriu Nistor, Industrienspektor: Ingeunr Livius Faur, Schirmherren: Abgeordneter Dr. Aurel Cosma, Abgeordneter Dr. Emmerich Reitter, Vorsitzender der Timisoaraer Gewerbeinnung Peter Olariu, Abgeordneter Dr. Franz Kräuter, Vorsitzender des Timisoaraer Gewerbesyndikates Stefan Kovács, Abgeordneter Hans Beller, stellvertretender Vorsitzender der Gewerbeabteilung der Timisoaraer Arbeitskammer Dr. Victor Veterany, Generalsekretär des Schwäbischen Landwirtschaftvereins Hans Mendel, Abgeordneter Anton Hügel, Oberstuhlrichter Alexander Ciugudean, Garnisonskommandant Major Eustach Petculescu, Notär D. Valer Pop, Arzt Dr. Georg Scheipner, öffentlicher Notar Dr. Johann Pascu, Bezirksarzt Dr. Johann Getzia, Apotheker Dr. Desider Bizek, Landwirt Johann Thcissen.

Tisztelettel értesitem mélyen tisztelt vendégeimot, hogy az

aradi Iparos Otthon vendéglő kerthelyiségét megnyitottam

Kitűnő konyha és a legjobb borok állanak a legjobb kiszolgálás mellett olcsó, polgári áron a mélyen tisztelt vendégek rendelkezésére.

Teljes tisztelettel:

FRIED FERENC

az aradi Iparos Otthon vendéglő bérője

Vas-és fémöntés

Gépműhely

Preciziós szerzőmók készítése.

MŰKATOSSÁG Arad, Cal. Radnei 35, Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malomberendezések saját modelom után készülnek.

LADISLAU

ASSAEL

LÁSZLÓ

Malomhengerek csiszolását és rovátkolását

szakszerűen, gyorsan,
olcsón végzi

Strzalka János

rész. és fémáru üzeme

Arad, Calea Săuna 110. sz.

KÉT FÉRJ BESZÉLGET.

— Az én feleségem nagyon praktikus asszony. A tavalyi selyem kombinéjából egy nyakendőt csinált nekem.

— Az enyém sokkal praktikusabb. Ő a tavalyi szelyem-nyakendőből az idén estélyi ruhát csináltatott magának.

...

RECHT HAT ER.

— Sagen Sie, Herr Wirt, warum schaut mich denn Ihr Hund so böse an, ist er so hungrig?

— Das nicht. Aber Sie essen aus seiner Schüssel.

...

KOMISCH.

— Wenn die Veröffentlichung von Kriminal-faellen Verbrecher schafft, — meint der Gatte, — warum macht die Veröffentlichung von Koch-rezepten nicht gute Köchinnen.

aranyoz
ezüstöz
nikkelez
bronzal
rézrel-
horganyal
óonnal

galvanizál
elektromos uton

megbízható
szakszerű
olcsó

Kőszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
Dengi-ház.

MAJALISON.

A feleség: Mindig velem táncolsz? Kérj fel már egy fiatalabb leányt is.

A férj: Majd később! Előbb a munka, aztán az élvezet.

...

DER GESCHÄFTSGANG.

— Wohin fahren Sie heuer auf Urlaub?

— Ich kann wegen meinem Geschaef nicht wegfahren.

— So viel haben Sie zu tun?

— Nein, so wenig.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömítő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szőnyeg, lábtörő, grádli, butorszövel, plüss, alrik, butoriugó, mindenféle kárpitoskellékek. Zsák, zsinor, kötél, ponyva, tömlő, kender, len, és juta-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.

Arad, új Neuman ház

Herabsetzung der städtischen Steuern in Timișoara

Begünstigung der Kleingewerbetreibenden.

Im neuen Stadtbudget Timisoaras wurde zugunsten des Kleingewerbes und des Kleinhandels betreffs der staedt. Steuern eine Reduktion vorgenommen. Bisher zahlten die Gewerbetreibenden, die ohne Gehilfen arbeiten, bis zu 9600 Lei Jahreszins 6 Prozent staedt. Steuer.

Jetzt wurde diese Wertgrenze der Geschäftsmiete der Gewerbetreibenden auf 12.000 Lei erhöht, so dass ein bedeutend grösserer Teil des Kleingewerbes und des Kleinhandels die 6prozentig und nicht die höhere staedt. Steuern zu zahlen

Dies kommt namentlich den Kleingewerbetreibenden und Kleinkaufleuten zugute, die in den Vorstädten ihr Geschaef haben, wo die Miete unter 12.000 Lei pro Jahr ist. Die Stadtleitung wollte einen noch breiteren Kreis in diese Begünstigung einbeziehen und noch weitere Erleichterungen einräumen, doch war dies im Budget undurchführbar, weil die Haupteinnahme der Stadtverwaltung aus der Additional, d. h. Stadtsteuer, welche der Staat einbeht und an die Stadt abgibt, infolge der Steuerreduzierungen um 33 Prozent kleiner wie früher geworden ist.

Csöbörből vödörbe jutott gazdasági életünk az új árubehozatali renddel

Az a céljuk, hogy bár a kincstár emeli az importáru vámját, a behozott iparcikkek ne dráguljanak.

Mi esik és mi nem esik a jövőben kontingenálás alá?

Tagadhatatlan, hogy a kereskedelmi miniszter herculesi feladatra vállalkozott, amikor elhatározta, hogy a külföldön vásárolt áruk behozatali illetékének emelése dacára is megakadályozza az áremelkedést a belföldi piacokon. A miniszter arra alapítja elhatározását, hogy egyes cikkek import-illetékének emelésével szemben egész sereg árut kiemelt a kontingenálási kényszer alól, s ezek a jövőben szabadon behozhatók minden importengedély nélkül, pusztán csak a Banca Nationala devizaengedélye alapján. Ez az érvelés azonban két okból sem áll meg. Mindenek előtt azért nem, mert ha igaz is, hogy sok árucikk menekült a kontingenálási eljárás inkvizíciója alól, igaz az is, hogy egész sereg más áru, amelyek eddig importálhatók voltak, ezentúl kontingenált áruk lesznek. Néhány példa: nem csak ezentúl kontingens alá az olaj szörök, kakao, ricinus-olaj, kókuszdió, nyers és fésült juta, ennek mindenféle ezálal festve vagy fehérítve, hárs (raffia), nyers és egrenált gyapot (bumbac) rongy, lakozott vásznak sapkak készítéséhez, sportcikkokra szolgáló fából készült tornaszerek, szén- és másféle másolólapok, festmények, litografikák, nyerskaucuk, gummarabikum, természetes és mesterséges ásványvizek, floridai föld, hallofan, kaolin és földpát, szobrok és egyéb művészeti tárgyak 500 kilogramon felül, chamotte-tégla, izoláló anyagok, vasuti sín, harangok (nikkelezve is), kocsin-gelyek, (kivéve a vasuti kocsiakat), fogaskerekek, golyós csapágyak, transzmissziós és kerékpárra való láncok, biztosítótűk, varrótü, ácsok, ekék, szerszámok, mint kalapács, fejsze, bárd, franciákulcs, csavarhúzó, stb., traktorok, vetőgépek és általában a mezőgazdasági üzemből használt gépek, vízőrák, gázórák, (villanymérőórák nem!) autobuszok, nyomdabetűk, vasuti szalon- és hálókocsi, réz (új és ócska), hangszerek, földmérő eszközök, barométerek és hőmérők, tudományos eszközök, zsebórák, fémszövetek, rovarirtószerek, a textiliparban és timárok által használt vegyszerek, egyszerű orvosszerek, mint pl. aspirin, digitalis, piramidon, urotropin, sellak és egyéb gumiparátumok, ceruzák.

Ezentúl viszont csak kontingens-engedéllyel lesznek importálhatók (behozatali illetékek zárójelben): halak (tengeriek és édesvíziek), kaviár, halkonzervek. (kilogramonként 10 lej), bőrök (70 lej), gyapjuszálak (7 lej), szövött vagy kötött posztó és vászon (80 lej), palma-olaj és déligyümölcs, banán, stb. (1 és 2 lej), szárítva 4 lej, plüss és bársony (10 lej), fűző- és cipőzsinór és szalagok (25 lej), függöny, zsebkendő, asztalkendő és általában darabba szőtt textilárak (40 bani, nem darabba szöve 50 bani), csomagoló-papír (70 bani), szatínált vagy ezines papírok, rajzpapír, minden finom papír (2 lej), bőrtáncat, könyvkötészeti papírok (2.50 lej), rézdrót (1.50 lej), ón- és ólomcsövek (2 lej), vaslemezről készült gépek, lámpák, stb. lámpák és ezek alkatrészei, lámpaernyők, stb.) (4 lej), oxidálva (7

lej), textilipari gépek (2.50-től 3.50 lejig kilogramonként), csattok, tűk, kalap íszek, zárok (20 lej) veretek és zárok, címek, stb.) (3 lej), ólom- és ólomfehér (1 lej), ceruzák (10 és 25 lej).

Még ha feltesszük is, hogy ugyanannyi árucikk került ki a kontingenálási kényszer alól, mint amennyi bekerült, nehéz volna eldönteni, hogy melyik kategóriája az áraknak kerül nagyobb mértékben fogyasztásra, tehát hogy az árcsere könnyíti és olcsóbbítja-e, avagy nehezíti és drágítja a fogyasztást.

Mindeneknél azonban nagyobb befolyással lesz a belföldi piacon várható drágulásra az eddig is kontingenált volt áruk behozatali illetékének felemelése.

Ebből is néhány példát: halak 3 lejtől 10 lejig kilogrammonként, gyapjufonal (nyers) 5—8 lej, fehérítve vagy festve 6—9 lej, több százból 9 lej, nemkülönbön gyapjuszövetek súly szerint 38—178 lej, keményítő 3 lej, friss virág 100 lej, gyümölcs 20 lej, mogoró 5 lej, kenderfonal 4—6 lej, fehérítve vagy festve 6—8 lej, lenfonal ugyanannyi, gyapjufonal 1 lej, festve 3—4 lej, gyapjuszövetek 15-től 60 lejig kilogrammonként, orgán, kanonier 11 lej, kötött kocsyűk 55 lej, bőrcipe 70 lej, grafikai gyártmányok: ettikettek, reklámcsodulák, részvény és biztosítási kötvény-nyomtatványok 50 lej, porcellánból vagy egyéb anyagokból készült gyöngyök, yakfűzések stb. 50 lej, ásványolajok 4 lej, óncsör 1.50 lej, nyitra-olaj 1 lej.

A kereskedelem, mégpedig elsősorban az importáló foglalkozó nagykereskedők, raktáron lévő áruk eladásánál is számbevételek az utánpótlás drágulást és árait emelték. A bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamara kimutatása szerint az árak nagyban árról készített index április hónapban felemelkedett 68.07-ről 74.81-re (alap 1929—100). Ezek a számok azt jelentik, hogy márciusban a nagykereskedői árak csak 68 százalékat tették ki a gazdasági krízis előtti áraknak.

Áprilisban azonban az árcsökkenés 32 százaléka helyett már csak 25 százalékos volt.

Érdekes, hogy a kicsinyben folytatott kereskedelem nem követte a drágulást ugyanezen mértékben. A kiskereskedelmi index márciusban 30.28 volt (átalakulva a békebeli árakhoz képest), áprilisban pedig az indexszám mindössze 30.47, az áremelkedés tehát nem is egyenlő százalék.

Ez az áremelkedés azonban még április havi, amikor az importtaxák felemelésének még csak a szele fűjt. Az árak végleges alakulása azonban a napokban várható, amikor már nyilvánosságra jött a kormány rendelte a külföldi áruforgalomnak lapunkon már részletesen ismertetett szabályozásáról.

MŰVÉSZI FÉNYKÉPEK

Nagyított képek jutányos áron

NAGY GÉZA műtermében készülnek
Bul. Reg. Maria 8., fidsz.

A VEKKER.

— Ma reggel történt meg először, hogy a yekkeróra idejében keltett fel.
— Hogy történt?
— A feleségem a fejemhez vágta.

* * *

DAS GEHEIMNIS.

— Fred, — sagt Anni zu ihrem Gatten, — wir haben uns doch gegenseitig versprochen, keine Geheimnisse zu haben?
— Ja, mein Kind, was gibt es denn?
— Ich wünsche mir ganz im Geheimen ein Frühjarskostüm.

Iparostársaim figyelmébe

Bármilyen nyomtatványait a legszebb és legmodernebb kivitelben, a lehető legolcsóbb áron csakis nálam szerezhetik be.

REINER-nyomda, Arad

Bulevardul Regina Maria 17.

Videki megrendeléseket pontosan és gyorsan elintézek

A SZERELEM VÉGE.

Képzeld, Egon, a férjem megtudta, hogy barátom vagy.
— Ne mondd! Mit fogsz most tenni?
— Más barátot keresek.

ENYELGÉS.

Dühös feleség veszekedés közben:
— Még egy szót szólni és özvegy vagyok.

Mindennemű

heggesztés

olcsón, szakszerűen

Strzalka János

rész- és fémáru üzemeiben Aradon.
Calea Saguna 110.

AZ ELV.

— Most örökölt. Megfizethetné az adósságait!
— Azt hiszi, mert pénzem van, feladom az elveimet?

* * *

VEGYEL EGY KALAPOT.

A férj: Megint új kalapot akarsz? A régi nem is jó?
A nő: No, ugy-e te is azt mondd, hogy régi.

* * *

SZERELEM.

— Látom, hogy már nem szeretsz. Azelőtt mindig magadnak vetted a kisebb sültet és nekem adtad a nagyobbikat.
— Ez csak azt jelenti, drágám, hogy azóta jobban tudsz főzni.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”
cipőáruházban(Piata Avram Iancu 21.)
kísiparosek által készített

elegáns

cipőt kaphat
olcsó árban!A székely iparosok tiltakozása
a magas „patenta fixa” ellen

A Targusacuesci Vegyes Ipartársulat a napokban tartotta meg nagy érdeklődés mellett az évi közgyűlését. Lukács József kovácmester-elnök megnyitó beszédében

szigorú bírálatot mondott a rendbontók fölött, akik egyéni céljaik elérésére olyan eszközöket használnak fel, amelyek sértik a közérdeket.

Dr. Vásárhelyi Ödön titkár jelentése az ipartársulat tagjainak szomorú anyagi helyzetéről szá-

molt be. A közgyűlés határozatilag mondotta ki, hogy

a túl magas patenta fixa ellen a minisztériumhoz fog felebbezni; reméli, hogy ennek a közbenjárásnak sikere is lesz, mert az ipartársulat múlt évi hasonló lépése sikerrel járt.

Egyidejűleg beszámoltak az ülésen az ipartársulat önálló temetkezési szakosztályának működéséről is. A szakosztály készpénzvagyona a mai rossz gazdasági viszonyok között is 60.000 lej tesz ki.

A behozatali engedélyek
kérelmeinek új rendje

Megjelent az áruforgalmi rendelet végrehajtási utasítása

Most jelent meg a rendelet, amely a külfölddel folytatott árucseré szabályozásáról szóló minisztériumi határozat életbeléptetéséről és a rendeletnek gyakorlati alkalmazásáról intézkedik. A Behozatali és Kivitel szabályozására létesült hivatal nyolc igazgatóságra osztották s ezekhez a behozatal iránt előterjesztett kérvények az importálandó áru vámtarifái elnevezése szerint osztatnak ki. Megállapítja a rendelet, hogy

senki nagyobb mennyiségű áru behozatali engedélyt nem kaphat, mint az általa a múlt év harmadik és negyedik negyedében, valamint a folyó év első negyedében behozott áruk átlagos mennyisége.

A kiadott behozatali engedély hat hónapig érvényes. Ha ez idő alatt az áru az országba nem érkezett be, új engedélyt kell szerezni. Az engedélyt a Hivatal a behozatal iránti kérelem iktatásától számított 48 óra alatt postán megküldi a kérelmezőnek. Teljesen felesleges tehát ilyen ügyben Bucurestibe fáradni, ahol a Hivatal ugyan fogad sem feleket, sem kijáratokat.

Az van csupán megengedve, hogy a kérelmező cég tulajdonosa, vagy meghatalmazással ellátott prokuristája a 48 óra elteltével informálódjék kérvényének sorsa felől, illetőleg azt postal kézbesítés helyett személyesen vegye át.

A kiadott engedélyben felsorolt árukat cse-

rélni, vagy azokat más országban beszerezni, mint amire az engedély szól, tilos. Eppen ezért minden importált cikkhez származási bizonyítványt kell mellékelni, amelyet a beszerzési hely Kereskedelmi és Iparkamarája, vagy az ottani román konzulátus állíthat ki.

A behozatal olyan országokból, amelyekkel szemben kereskedelmi mérlegünk passzív — amint ezt már megírtuk — csak kompenzáció útján lehetséges. Ezekből az országokból árut behozni tehát csak úgy lehet, ha ugyanoda azonos értékű román áru exportáltatott. A kompenzációs kérvényeket a Hivatal kompenzációs osztályához kell intézni. A kereskedelmi miniszter azonban figyelmezteti a kereskedőket, akik ilyen üzleteket akarnak lebonyolítani, vagy ilyen módon akarnak árut behozni, hogy azokból az országokból, amelyekkel Romániának kereskedelmi konvenciója van érvényben s ezekben bizonyos árukra kontingensek vannak megállapítva, a kompenzáció csak azonos áruk között lehetséges.

Postai csomagok legfeljebb 2000 lej értékig (vám beleértve) minden engedély nélkül, szabadon hozhatók. Saját használatra, tehát nem tovább-eladás céljaira, 10.000 lej értékű, külföldi áru hozható, a behozatalhoz azonban a Hivatal egyszerű behozatali engedélye szükséges.

Automobílok, teherkocsik és gépkocsi-vázak kompenzáció nélkül importálhatók azonban negyedévenként legfeljebb 550.000, illetőleg 600.000 kgr. súlymennyiségben. Az importálható mennyiséget a minisztérium mint eddig is, felosztja az autóeladással foglalkozó vállalatok között.

Heggesztéshez

alacsony és magasnyomású

készülékek,

oxigén reduktorok, manométerek.

Heggesztő pácák és porok

vasöntvényhez, kovács és hengervashoz, acélokhoz, bronzhoz, vörös- és sárgarézhez, alumíniumhoz.

Fémek

minden célra és minőségben. Ón, ólom, antimon, horgany. Lemezek, rudak, csövek, huzalok vörösréz, sárgaréz, bronz, alumíniumból, ólomból, alpakából.

Csapágyfémek.

Tömítőanyagok minden célra. Csiszoló és polírányanyagok. Ragasztott, tökéletes borszijjak. A legmodernebb gumi-hajtósíj, 3—6—12 HP. benzínmotorok. Bádogosgépek.

Edmund Molnár

Biroi comerciala tehnice. Műszaki kereskedő
Arad Strada Alexandri No. 6.

JULIU LINK

Dentist—Fogász
diplome medailleTimisoara, I. Sft. Gheorghe No. 6.
(v. Arany Szarvas-épület)

KÖZMUNKA.

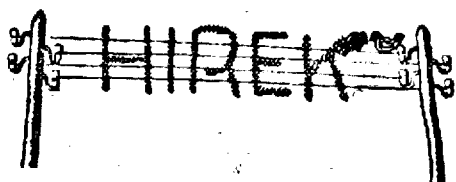
A D. Xenopol fiuliceum, Soroca junius 6-án a liceum építési és javítási munkálatainak kiadása. Előirányzat 1 millió 7.865 lej. Óvadék 5 százalék. Információk a liceum irodájában.

Legszebben fényez, mos, vasal

BUTTINGER TERÉZ

gőzmosódája

Arad, Strada Consistorului 35:
in curtea. Az udvarban



AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknél árengedmény.

Redacția și administrația — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Căminul Industriilor-Iparos Otthon.

VÉSZFELHŐK

fenyegetik megint a román valuta stabilitását s akik arra hivatkoznak, hogy a lej árfolyama nem lesz tartható, két olyan eseményre hivatkoznak, amelyek mindegyike — látszatra legalább — arra mutat, mintha ezúttal a pesszimiztáknak lenne igazuk. Az egyik esemény a pénzügyminiszter bevétele, amelyben az állam pénzügyeinek legfőbb öre a bankjegyszaporítás szükségességére mutatott rá, a másik pedig a kereskedelmi miniszternek az az intézkedése, amellyel a külföldi áruforgalom terén bevezette a kiviteli prémiumok rendszerét. Alaposabban vizsgálva azonban a két megnyilatkozást, hamar meg lehet állapítani, hogy mindkettőből csak a felületesség olvasható, ki olyan kormány-szándékot, mintha a pénz felhígításáról volna szó, mintha a kormány rendkívüli eszközöket szándékoznék igénybe venni a gazdasági élet és a pénzforgalom felelőtlenségére. A pénzügyminiszter csakugyan azt mondta, hogy több bankjegyre van szükség a forgalomban, hogy ne legyen olyan ritka s ennél fogva olyan drága a pénz. A bankjegyforgalmat azonban nemcsak fedezetlen fizetési eszközök kibocsátásával lehet szaporítani. Az aranyfedezet növekedése és a kereskedelmi hitelek kiszélesítése legalis és megengedett, sőt egyetlen helyes és szokásos bázisa a bankjegyek forgalombahelyezésének. A pénzügyminiszter tehát, ha nem az intenzívebb aranybeszerzésekre, úgy bizonyára legalább is a hitelviszonyok normalizálására gondolt, amikor a gazdasági életnek azt az igényét megformálta, hogy több bankjegy a forgalomban több mozgási lehetőséget jelent a gazdasági élet számára.

A kormány törvényjavaslatot készített az aranytermelés üzemének állami kezeléséről és bevételéről, illetőleg annak a Banca Nationala számára való átengedéséről. Ennek a gondolatnak törvényi megvalósítása módot adna a jegybanknak arra, hogy aranykészleteit — a bankjegyforgalomnak holt alapját — növelje s ennek révén több fizetési eszközt helyezzen forgalomba. A gazdasági élet felfrissítése szempontjából azonban ennél is üdvösebb lenne a bankjegyforgalomnak a visszelszámítási hitelek kibővítése révén való emelése. Ez a megoldás már feltételezi a kereskedelmi élet fellendülését s a pénzintézeteknek a kereskedelmi forgalomba újra való bekapcsolódását. De akár így, akár úgy emeli a Banca Nationala bankjegyforgalmát, egyik mód sem jelenti a fedezetlen bankjegyszaporítást, az inflációt, amelytől a gazdasági élet néhány desperádóján kívül mindenki fél és senki sem kívánja.

A kereskedelmi miniszter által életbe léptetett kiviteli prémiumok sem jelentik a fizetési eszközök burkolt szaporítását. Tény, hogy több államban, így például Ausztriában, Jugoszláviában és legutóbb Csehszlovákiában a kiviteli prémiumok rendszerezése a valuta leértéktelenedésének hivatalos elismerését jelentette, amit Csehszlovákiában nyomon is követett a devalorizálás. Nálunk a kiviteli prémiumokat nem azért kellett rendszeresíteni, hogy az exportőrök megkeressék azt a differenciát, amelyet a deviza-árfolyamokon vesztettek, hanem pusztán azért, mert a többi államok export-dumpingjével szemben a román áruk nem tudnak versenyezni a külföldi piacokon. Mindegy, hogy a versenyző államok milyen ok miatt adnak exportőrjeiknek jutalékot a külföldön értékesített áruk után, tény az, hogy román exportőr elveszti versenyképességét, ha az állam nem támogatja a hazai áruk kivitelében. A román kiviteli prémiumnak alapja azonban nem a deviza-árfolyamok differenciája, hanem a behozatali illetékek, ami gazdasági nyelven azt jelenti, hogy a külföldön beszerzett cikkek — nagyjából városban lakó — fogyasztói szubvenciót, felárat fizetnek azoknak a belföldi termelőknek, akiknek produktumait exportőrjeink kiszállítják. A román

ÁTSZERVEZIK A HITELELETERET ÉS A NEMZETI BANKOT

Ujabb bankjegymennyiséget hoz forgalomba a Banca Nationala

A kormány a bucurestiiben lefolyt kisanat gazdasági tanácsának üléséhez idején különösen vigyázott arra, hogy a sajtóba ne kerüljenek tendenciózus hírek az ország közgazdasági, vagy pénzügyi gazdálkodásáról s ezért egyes tendenciózus hírek ellensúlyozására, melyek a pénzügyminiszter egy nyilatkozatát félremagyarázták, Slavescu pénzügyminiszter a következő nyilatkozatot tette:

— Egyik legutóbbi nyilatkozatomat félremagyarázták és egyesek azt az értelmet adták neki, mintha a kormány eddigi valutapolitikájának megváltoztatásával a bankjegyek szaporítására gondolna. Ez a felfogás teljesen téves. A kormány nem gondol arra, hogy eddigi valutapolitikáját megváltoztassa. En arról beszéltem, hogy a költségvetési egyensúly megtartása mellett a kormány újjászervezi a Nemzeti Bankot, fejleszt

ti a hiteleletet, azt szintén reorganizálja, ami majd maga után vonja a bankjegyek szaporítását.

Azonban nem értettem ezalatt, hogy a kormány fedezet nélkül akar bankjegyet nyomtatni.

Ellenben úgy értendők szavaim, hogy a hitelelet újjászervezésével és fürgébbé tételével szaporodni fog a leszámítolásra kerülő váltók száma, ami természetesen a bankjegyforgalom emelkedését vonja maga után. Részben pedig úgy értettem az általam mondottakat, hogy

az ország aranytermelésének fokozásával nagyobbodni fog a bankjegyek aranyfedezete is, ami lehetővé teszi újabb bankjegymennyiségek forgalombahozatalát.

Ebben az értelemben és ilyenformán fog a bankjegyforgalom emelkedni és nem másképpen.

export-prémium tehát más, mint azokban az országokban bevezetett kiviteli jutalék, amelyet valutáris okokból voltak kénytelenek koncedálni azok az államok, amelyeknek pénze a külföldön elértéktelenedett.

Nincs tehát szó arról, mintha a kormány revidálni akarná eddigi valutáris politikáját és távolról is gondolna arra, hogy feladja a lej eddigi árfolyamát. A bankjegyek szaporítása mindenképpen üdvös gondolat és kívánatos volna a megvalósítása. Ez azonban nem jelent inflációt és nem ad okot senkinek aggodalomra.

— SZIGORU MUNKASZÜNET MAJUS 10-ÉN ÉS 17-ÉN. A május 10-iki egyesülés és a május 17-iki hősök ünnepére vonatkozólag a munkaügyi felügyelőség a következő rendeletet bocsátotta ki: Mindkét ünnepnapra teljes munkaszünetet rendel el a törvény. Az ünnepet megelőző napon este nyolc óráig tarthatnak nyitvan azok az üzletek is, amelyekben nem árulnak élelmiszereket. Május 10-én viszont egész nap zárva tartandók az összes üzletek. Ez vonatkozik az élelmiszer- és borbélyüzletekre is, sőt ezen a napon a piaci árusok sem árulhatnak. Május 17-én a Hősök napján szintén zárva tartandók az összes üzletek. A hivatalokban mindkét ünnep alkalmával szünetel a munka, iparüzemekben is szigorúan tilos a munka.

— Elengedik a munkásbiztosító által kivetett bírságok 95 százalékát. Nagyon sok olyan munkaadó van Aradon, akiket a betegsegélyző pénztár az elmúlt évek folyamán valamilyen szabálytalanság (az alkalmazottak pontatlan bejelentése stb.) miatt pénzbírsággal sújtott. A munkaügyi minisztérium most leiratot intézett a munkáspénztárhoz, melyben közli, hogy mindazok a munkaadók, akiket a pénztár megbírságolt, kérhetik a bírság 95 százalékának elengedését, abban az esetben, ha a még fennmaradó összeget július 1-ig bezárólag kiegyenlítik.

— 1016 csőd 1933-ban. A Decusara profesor vezetése alatt működő igazságügyi statisztikai hivatal kimutatása szerint az 1933. évben a romániai törvényszékek 1016 esetben rendelték el a csődöt, míg az 1932. évben a csődök száma 1224, az 1931. évben pedig 2794 volt.

— Iparjogi reformok Magyarországon. A magyar kereskedelmi miniszter megtiltotta, hogy kereskedelmi cégek kirakatban, üzleti hirdetésekben, nyomtatványokon, stb. hirdethessék azt, hogy vakok vagy más testi hibákban szenvedők, letartóztatási és büntető intézetekben elhelyezettek, vagy bármely okból korlátozottak által készített árukat tart raktáron és árusít. Az üzlethelyiségben belül bármely kereskedő vagy iparos csoportosíthatja és megjelölheti az ilyen származású árukat, de ezeket hirdetni nem szabad. Magyarországon tojással kereskedni, üzletekben tojást árusítani csak úgy szerint szabad, darabszám szerint nem. Ennek a rendeletnek az a célja, hogy a termelők ezen a révén is minél súlyosabb — lehetőleg 55 gram súlynál nehezebb — tojások forgalomba hozatalára készíttessenek, müleg szerezte meg, vagy súlyos hibát követett le

— A jimboliai ipartestület 50 éves jubileuma.

A jimboliai ipartestület az idén ünnepli fennállásának 50. jubileumát. Ezzel az alkalommal nagyszabású ipari és kereskedelmi, valamint mezőgazdasági és állatkiállítást rendez. A kiállítás május 20-án és 21-én, pünkösd első és második napján a jimboliai nagyparkban lesz. A kiállítás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Diracțiunea Grupeior de Informantare a Reunionei Civile de Binefacere din Arad prin prezenta comunică cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportjai Igazgatósága ezúton közli i. t. tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő sorsszámokig esedékesek:

Ingrupa I. csoportban elhalt Sámuel A. Aruold 688, Kovalovszky Ernőné 689.

In grupa II. csoportban öz. Fátol Józsefné 786. sorsszámokig esedékesek a fizetések.

Rugăm membru a asociației schimbările de domiciliu la efectuarea plății cotizațiilor.

Kérjük tagjaink lakcímváltozásait a halálozási járulékok rendezésével egyidejűleg bejelenteni.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja

Diracțiunea Grupelor de Ajutor de Informantare a Industriilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanță cu cotizațiile lor, să achite restanța in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-ului 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedează intre timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa „A” csoportban: a régi.

In grupa „B” csoportban: 763. Stefan Fridrich István.

Tavaszi ruhákat és kabátokat legszebben

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopului Radu 10.
Fieki Strada Bratianu 11.

— A clujl vágóhid új szabályrendelete. Miután a belügyminiszter utasításaképpen a clujl vágóhid költségvetését külön választották a városi költségvetéstől, dr. László Tibor, a vágóhid igazgatója új szabályrendeletet készített, amely szerint a vágatási díjakból befolyó összegből 1 millió lejt a város rendelkezésére bocsátanak, a fennmaradó összeget pedig kizárólag a vágóhid szükségleteire használnak fel. Ez a szabályrendelet tervezet a mészárosok szempontjából nagyon üdvös, mert végeredményben a vágatási díjak leszállítását vonná maga után, azonban az interim-bizottság nem hajlandó ehhez hozzájárulni, mert az szeretné, hogy a vágóhid bevételei felett is a bizottság rendelkezék.

— Használt bélyegek megsemmisítése. A pénzügyminiszter legújabb rendelete a használt okmánybélyegek újbóli felhasználásával foglalkozik. A miniszter szigorú rendszabályokkal sújtja mindazokat, akik bélyeget tisztára mosnak s újra felhasználnak. Megtiltja, hogy az okmánybélyeget ezentúl egymásra ragasszanak s előírja, hogy a bélyeget vagy tintával, vagy pedig különleges, Anulat felirású bélyegzővel jelöljék meg használat alkalmával.

— A timisoarai vendöglösök elnöke súlyosan megbetegedett. A timisoarai vendöglösi kar egyik ismert és népszerű tagja, Mednyánszky István belvárosi vendöglös, a vendöglösök és kávéosok ipartársulatának elnöke, megbetegedett. Mednyánszky Istvánt jobboldali szélütés érte és ennek következtében súlyos betegen ágyban fekszik. Remélhető, hogy családjának szeretete és ápolása, amely a gondos orvosi kezelést kiegészíti, enyhíteni fogja állapotát és Mednyánszky István újból felépül.

ISKOLABAN.

— Flacsám, mondd ezt a mondatot, hogy az apám megnyitotta az üzletét — szenvedő alakban.
— Az apám becsukta a boltot.

ÜZLET.

— Karcsika, adok neked husz lejt, ha szerzel egy fürtöt a nővéred hajából.
— Tudja mit, bácsi, adjon százat és ellopom az egész haját az éjjeli szekrényből.

A KIS HAMIS.

A kisfiu az ebédnél megkérdezi az apjától:
— Papa, kell még torta?
— Nem kell, fiacskám.
— Hát akkor most te kérdezz meg engem.

KET ÜZLETI LEVEL.

Tisztelt Grün Ur!
Ön tölem ezer lejt kapott kölcsön azzal a feltétellel, hogy egy héten belül visszaadja. Azóta egy év is eltelt már és Ön még csak a fülét sem mozgatja.

Tisztelettel BLAU.

Tisztelt Blau Ur!
Becsés levelére válaszolva értesitem, hogy ha Ön nekem tízezer lejt adott volna kölcsön, akkor sem tudnám a fületem mozgatni.

Tisztelettel GRÜN.

HOZOMANY.

— Mit gondolsz, tudja George, hogy hugomnak sok pénze van?
— Megkérte?
— Igen.
— Akkor tudja!

— Vállalatok adója. Ebben az esztendőben elmaradnak az adókievételek, csak a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját állapítja meg a pénzügyigazgatóság kebelében működő ugynevezett speciális bizottság. A miniszterium engedélyével május 18-án kezdi meg a bizottság működését, amely összesen két tagból, a pénzügyigazgatóság megbízottjából és az adózók delegáltjából áll. A bizottság az évi mérleg alapján veti ki a következő év adóját és a vállalatok részéről a következő könyvszakértők védik az adózók érdekeit: Jovita András villanygyári igazgató, Popa János bankigazgató, Romanescu György igazgató és Stefanescu Simon főkönyvelő.

— Meddig lehet még igénybevenni a Budapesti Nemzetközi Vásár vasúti- és vízumkedvezményeit? A Wagon-Lits Cook Menetjegyiroda közli: Azoknak az utasoknak, akik igénybe akarják venni a budapesti Nemzetközi Vásárral kapcsolatos 50%-os vasúti kedvezményt és a két és félpengős utólagos vízumot, legkésőbb hétfőn, május 14-én, déli 12 óráig Budapestre kell érkezniük. Vagyis május 13-án még bármelyik gyors- és személyvonattal fel lehet utazni kedvezményesen Budapestre, míg május 14-én már csak az Aradról reggel 7 órakor induló gyorsvonattal lehet még felutazni. A vásár május 14-én, este zárul, tehát azok, akik május 14-én, délig Pestre érkeznek, délután még lebelyegeztethetik az igazolványukat a vásáron és ugyanott beszerezhetik a kedvezményes vízumot. A visszautazási kedvezmény május 22-én éjfélig érvényes. Május 22-én éjféltől már Aradon kell lenni, tehát az utolsó vonat, amellyel a visszautazási kedvezményt még igénybe lehet venni, a Budapestről május 22-én, délután 5 órakor induló gyorsvonat. Azok, akik május 22-ig nem akarnak visszajönni, a vasúti kedvezményt csak a felutazáshoz használhatják, vissza pedig rendes jegyet kell váltaniuk.



Hol és mit vásárolhat a Mercur-tag?

Női- és férfi szöveteket

az összes kelengyecikket
Friedmann és Schwartz
divatárúházaiban
ARAD, Str. Metianu 4. Hunyadi-p.

Dein Paula

női kalapszalónja
Arad, Strada Bratianu 9.

Nászajándékok alkalmi ajándékok

legjobb beszerzési forrása
Kun József ékszerész
ARAD, Bul. Regina Maria.
Ékszerkészítés és átalakítás saját műhelyemben.

Czernóczky Imre

cipőüzlete
kész és mérték utáni
cipők legjobb beszerzési forrása!!
Arad, Strada Mărășești 4. sz.

A tavaszi és nyári idényre beérkezett

CIPŐKET

legolcsóbban árusítja
Mercur Cipőárúház Rt.
ARAD, Piata Avram Iancu 21.

RÁDIO

alkatrészek és csövek legelőnyösebb beszerzési forrása

Geller Rádió

ARAD, Str. Bratianu 7.

Szemüvegek fényképezőgépek fotocikkek

Amatőr felvételek kidolgozása legjobban és legolcsóbban!

OPTICUM

Kun István
ARAD, Bul. Reg. Maria 18.

Irodai írószeresek
Irodai felszerelések
Rajz és technikai cikkek
Nyomtatványok, stb.

Max Molnár és Tsa

Arad, Strada Bratianu és Strada Iosif Vulcan sarkán

Nagy Imre

női divattermében készülnék a legújabb újdonságok.

Arad, Strada Eminescu 2. sz.

Allandóan nagy választék férfi-, női- és gyermek

CIPŐK

ben. Legolcsóbb ár, saját munka!

Czernóczky Mihály
ARAD, Str. Eminescu 20-22.

Baranyi Ferenc

uriszabósága

ARAD, Str. Bratianu 15.



Speciális

butor

nappali és

kombinált szoba

Reinhart

Fülöp butorgyár

ARAD, Str. Horia 2. Városházával szemben.

Kerékpárok,

gummik, alkatrészek, szerelési cikkek

Schwarz Arpad

műszerész és villanyszerelőnél
Arad, Strada Brancovici 1. sz.

Szőrmebundák és téli

kabátok

nyári gondozása

szavatosság mellett. Villanyerőre berendezett porológép.

Engelhardt szőrmearúház

ARAD, Str. Eminescu 1. Vadász-kürt szálló épülete.

Női kabátok, retikülök

nagy választékban. Legújabb modellek!

LYONE divatárúház

Arad, Neuman-palota.

Ha még nem tagja a Mercurnak, jelentkezék az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetében. Arad. Strada Bratianu 18.